

DE WOLF...

Zwaargebouwd
De wolf lijkt op een herdershond. Hij is wel een maat groter en zwaarder gebouwd, al verschilt zijn formaat flink per leefgebied. De grootste wolven leven in Canada. Die zien er met hun wollige vacht nog groter uit dan ze al zijn. Hun pootafdruk is zo groot als een cd.

lange neus
(daarmee kan ik
jou goed ruiken)

grote mond
(daarmee kan
ik jou goed ...)

wollige
staart

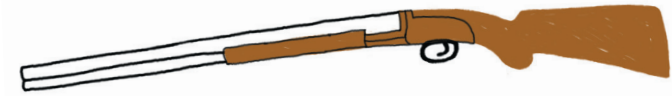

...IS HEUS NIET ZO BOOS

Roodkapje heeft aardig angst gezaaid. Het gekke is dat mensen door sprookjes niet in kabouters geloven, maar wel in woeste wolven die oma's verslinden. Er bestaan ook verhalen waarin de wolf een vriendelijk en betrouwbaar dier is. *Het jungleboek* bijvoorbeeld. Of het verhaal over de broers Romulus en Remus die grootgebracht werden door een wolvin en uiteindelijk de stad Rome stichtten.

Familie

De wolf is een van de 36 soorten hondachtigen. Met 'soorten' wordt iets anders bedoeld dan de honden die jij kent, zoals de herdershond en de pekinies. Dat zijn 'rassen'. Het gaat echt om verschillende diersoorten. Daar zit bijvoorbeeld ook de vos bij. En nog 22 andere soorten vossen, zoals de poolvos en de grootoovos. En verder de coyote, een paar soorten jakhalzen en de manenwolf.

Schieten

Waarschijnlijk hadden oermensen respect voor wolven en andersom. Wolven weten dat mensen vuur hebben en met stenen kunnen gooien of erger. En dat ze samenwerken, net als zij. Wolven zoeken liever een makkelijkere prooi. Maar toen mensen schapen gingen houden, konden de wolven daar toch niet van afblijven. Boeren en herders kunnen wolven daarom wel schieten en dat hebben ze ook eeuwenlang gedaan, vooral in Europa en in Noord-Amerika. In veel landen werden ze uitgeroeid. In 1743 in Engeland en ruim een eeuw later in Nederland en België.

Wolf wordt hond

Ongeveer 10.000 jaar geleden raakten er mensen bevriend met wolven. Ze gingen de wolven voeren en zo raakten ze aan elkaar gewend. Er waren ook mensen die welpjes grootbrachten. Die jonge wolven beschouwden die mensen als hun ouders en dus als hun baas. De mensen kozen de vriendelijkste uit en lieten die met elkaar paren. Soms kozen ze jongen die er anders uitzagen dan de rest. Met een stompe snuit bijvoorbeeld. Of met hangende oren of een korte vacht. Zo veranderde de wolf in de hond. Inmiddels bestaan er allerlei hondenrassen. Sommige, zoals de Duitse herder, lijken nog veel op de wolf. Andere, zoals de teckel, de chihuahua en de bulldog, helemaal niet. Maar diep in hun hart zijn alle honden nog steeds wolven.

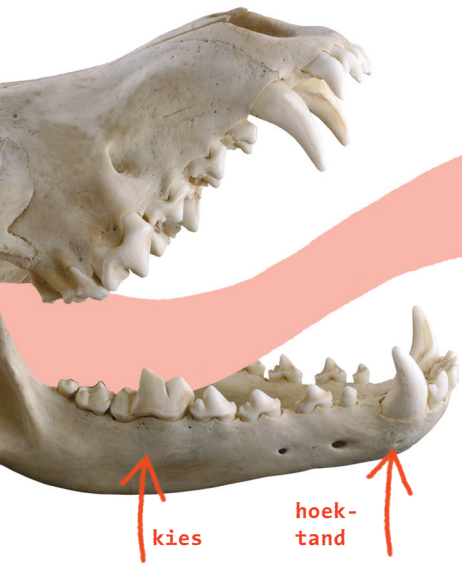

Wolvenlanden

Een paar eeuwen geleden was er geen ander wild dier dat in zo'n groot deel van de wereld voorkwam. Toen leefden wolven op een groot deel van het noordelijk halfrond: in bijna heel Europa en Noord-Amerika en het grootste deel van Azië. Waar weinig mensen wonen, leven ze nu nog steeds. In Europa op een paar verspreide plekken. Vooral in het oosten zoals in Roemenië, maar ook in Italië, Spanje, Frankrijk en Duitsland. Maar de echte wolvenlanden zijn Rusland, Mongolië en Canada.

Op de rode
plekken komen
wolven in het
wild voor.

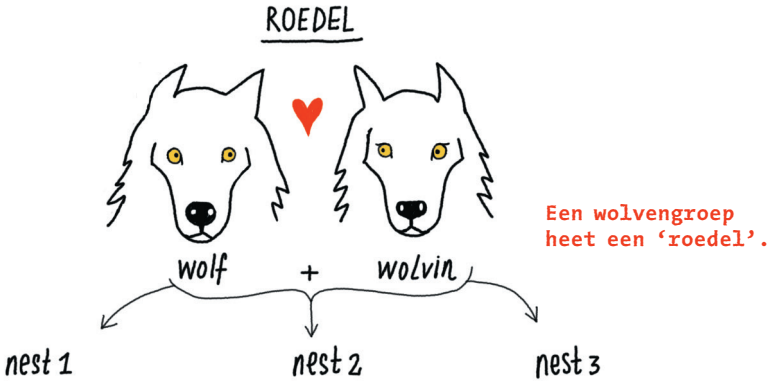
Lange tanden
Als je een keer een hond hebt zien geeuwen, weet je hoe het gebit van een wolf eruitziet. Denk dan aan een grote hond en bedenk de tanden nog een maatje groter. Vooral de hoek-tanden. Die gebruikt de wolf om een prooi te grijpen en te doden. De tong, een lange natte lel, werkt als koel-systeem. Wolven kunnen niet zweten en ook kunnen ze hun dikke vacht niet uitdoen. Als ze urenlang achter een prooi aan rennen, zou hun bloed te warm worden. Maar door te hijgen koelt hun natte tong af en daardoor ook hun bloed.

Gezellig huilen
Als wolven huilen zijn ze niet verdrietig. Het is zingen wat ze doen, goed voor het groepsgevoel. Als er één begint, kunnen de andere wolven het niet laten om mee te doen. Het gehuil is ook bedoeld voor andere wolvengroepen. Die weten dan dat het jachtgebied nog steeds bezet is. Ze beantwoorden het direct. Wolven huilen vooral 's nachts, maar in sommige Nederlandse dieren-tuinen huilen ze altijd om twaalf uur 's middags op de eerste maandag van de maand. Dan worden de sirenes getest en de wolven doen vrolijk mee.

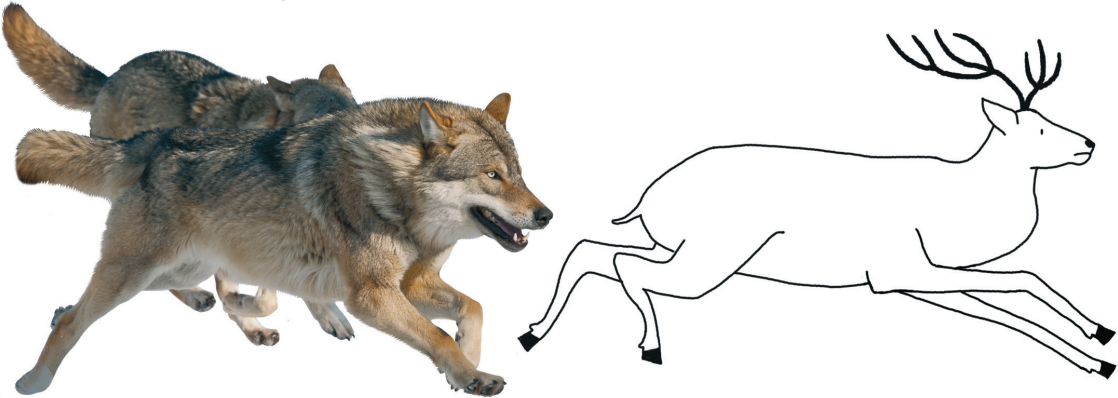

Terug van weggeweest
Zo'n anderhalve eeuw lang was Nederland zonder wolven. Maar in maart 2015 wandelde er ineens eentje vanuit Duitsland de grens over. Vier dagen werd hij op verschillende plekken gespot, in Drenthe en Groningen. Daarna ging hij weer terug naar Duitsland. Een jaar later kwam er nog eentje een kijkje nemen. In de Belgische Ardennen, dicht bij de Franse grens, was al eerder een wolf gefilmd: in 2011. Oké, één wolf is géén wolf, want wolven leven in een groep. Maar toch zou het er zomaar van kunnen komen dat de wolven het weer gaan proberen met de Nederlanders en Bel-gen. Ze hebben hier nu in ieder geval meer vrienden dan vroeger.

Schrokken
Als het zo uitkomt, pakken wolven een rat of een lemming. Vaker eten ze een groter dier dat ze samen gevangen hebben. Dan schrokken ze soms wel 10 kilo vlees naar binnen. Maar als het moet kunnen wolven ook een paar weken zonder eten. En als ze zich wel volproppen, braken ze later weer wat uit voor de thuisblijvers.

Gezin
Wolven leven samen. Soms sluit een vreemde wolf zich bij de groep aan, maar de meeste zijn familie van elkaar. Sterker nog: het is één gezin. De vader en de moeder blijven de baas. En alle kinderen zijn gehoorzaam. Het bijzondere is dat die als ze volwassen zijn geen jongen krijgen. Ze helpen wel mee met het verzorgen van hun kleine broertjes en zusjes en met de rest. Een hol graven en jagen bijvoorbeeld.

Rustige jachtpartij
Doordat wolven samenwerken kunnen ze dieren als elanden en rendieren aan. Zo'n groot hoefdier kan gevaarlijk trappen. Bovendien kunnen herten hard lopen. Een jachtpartij gaat veel rustiger dan je zou denken. De wolven vertrouwen op hun conditie. Ze kunnen urenlang rennen en wisselen elkaar af. Pas als het hert is uitgeput door het rennen en door de stress happen de wolven toe. Zodra het slachtoffer valt, is het verloren.

Wolvenwoorden
Je komt de wolf niet vaak in de natuur tegen, maar wel veel in de taal. Woorden of uitdrukkingen met 'wolf' zijn meestal niet aardig bedoeld.

wolf in schaapskleren = gevaarlijk persoon die er onschuldig uit ziet
geldwolf = iemand die hebberig is
wolfskers = een plant met giftige zwarte bessen
tandwolf = rotte tanden

geen familie
korenwolf = wilde hamster (verzamelt veel graan)
zeewolf = een zeevis met enge tanden
bijenwolf = een wesp die bijen vangt